

Sygn. akt VIII GC 441/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Kądziołka

Protokolant: Eliza Sandomierska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w S.

przeciwko Ł. K.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w postępowaniu nakazowym w dniu 17 kwietnia 2015 r. w sprawie VIII GNc 144/15 w całości.

Sygn. akt VIII GC 441/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. wniosła przeciwko pozwanemu Ł. K. pozew w postępowaniu nakazowym z weksla o zapłatę kwoty 114.240,41 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 marca 2015 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że jest posiadaczem weksla własnego, „bez protestu”, wystawionego przez pozwanego i opiewającego na kwotę 114.240,41 zł, z terminem płatności 24 marca 2015 r., wskazała też, że wezwwała pozwanego do wykupu weksla, jednak pozwany do dnia wytoczenia powództwa tego nie uczynił.

Sąd Okręgowy w Szczecinie dnia 17 kwietnia 2015 r., w sprawie VIII GNc 144/15, wydał przeciwko pozwanemu Ł. K. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla na kwotę 114.240,41 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.046 zł tytułem kosztów procesu.

Pozwany wniósł zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wnosząc o jego uchylenie, oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w jego ocenie brak było podstaw do wypełnienia weksla, powódka nie udowodniła podstaw roszczenia, sumę wekslową oznaczyła nieprawidłową kwotą, a także nieprawidłowo wypełniła weksel. Pozwany podniósł, że wraz z zawiadomieniem o wypełnieniu weksla nie został przedstawiony mu wykaz kwot, które składają się na sumę wekslową wraz z tytułem tych należności, ponieważ przedstawione zestawienie nie obrazowało podstaw wystawienia not obciążających pozwanego, ani sposobu wyliczenia wskazanych w nich kwot. To z kolei sprawiło, że pozwany nie mógł dokonać analizy swoich płatności oraz stwierdzić prawidłowości wyliczenia wskazanej w wezwaniu sumy wekslowej.

Pozwany utrzymywał też, że powódka nie wykazała podstaw obciążenia go wartością wskazaną w wezwaniu do zapłaty sumy wekslowej jako wartością skradzionego sprzętu, za którą pozwany się nie poczuwa, jak i za sam fakt jego utracenia. Wskazywał przy tym, że wartość skradzionej zagęszczarki została oznaczona w potwierdzeniu wydania sprzętu pozwanemu na kwotę 55.000 zł, zaś walca prowadzonego na 127.317,07 zł, podczas gdy w nocie obciążeniowej powódka wskazała jako wartość walca kwotę 41.000 zł, nie przedstawiając jednocześnie sposobu wyliczenia tej kwoty. Pozwany podnosił też, że kradzież sprzętu nastąpiła nie z jego winy, bowiem sprzęt znajdował się na terenie, którego ochronę zapewniał generalny wykonawca robót budowlanych, podczas gdy pozwany był jedynie podwykonawcą. Pozwany podnosił też, że w deklaracji wekslowej wskazano, iż powódka ma prawo wypełnić weksel in blanco na sumę odpowiadającą pełnemu zadłużeniu wobec niej z tytułu „sprzedaży produktów/świadczonych usług”. Według pozwanego sprawia to, że nie ma podstaw do odniesienia wypełnionego przez powódkę weksla do zabezpieczonych nim roszczeń powódki. Pozwany twierdził zatem, że zachodzą wątpliwości co do prawidłowego wypełnienia weksla, a zatem brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Powódka w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. złożyła "odповідź na zarzuty pozwanego" kwestionując przedstawione przez niego stanowisko oraz wdała się w spór także w zakresie łączącego strony stosunku podstawowego, tj. stosunku nawiązanego przez zawarcie umowy najmu. Powódka wskazała, że pozwany nie kwestionuje tego, że wynajmował od powódki sprzęt budowlany, brak jest też zarzutów ze strony pozwanego co do wysokości czynszu najmu, co oznacza, że w zakresie należności czynszowych pozwany nie kwestionuje swojego zobowiązania ani co do zasady, ani co do wysokości. Dalej powódka zauważyła, że wydała pozwanemu sprzęt budowlany na podstawie umowy ramowej i zamówień, zaś najemca na mocy tych umów ponosił pełną odpowiedzialność za sprzęt budowlany od chwili jego załadunku u wynajmującego do chwili jego zwrotu, w tym za jego utratę i uszkodzenie. W przypadku zaś utraty sprzętu najemca zobowiązany był do zapłaty jego wartości określonej w umowie najmu lub dokumentach wydania. Pozwany nie zwrócił sprzętu w związku z kradzieżą, która miała miejsce na placu budowy. Powódka zaznaczyła przy tym, że wartość sprzętu wskazana w zamówieniu stanowi karę umowną, która w przypadku skradzionego walca o wartości 127.317,07 zł została przez powódkę zmiarkowana do kwoty 41.000 zł. Podniosła także, iż bez znaczenia pozostawała kwestia, na kim ciążył obowiązek zapewnienia ochrony. Zaznaczyła też, że weksel in blanco został przez nią wypełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, gdyż weksel ten miał służyć jako zabezpieczenie roszczeń z tytułu świadczonych przez powódkę usług – w tym wynajmu sprzętu budowlanego, a więc obejmuje wszystkie podstawy zadłużenia, w tym również zadłużenie z tytułu niewywiązania się z obowiązku zwrotu najmowanego sprzętu.

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 12 lipca 2016 r. podtrzymał twierdzenia i wnioski przedstawione w zarzutach od nakazu zapłaty, podkreślając w sposób szczególny, że wartość walca prowadzonego w treści dokumentów potwierdzających wydanie sprzętu określono na kwotę 127.317,07 zł, podczas gdy w nocie obciążeniowej powódka wskazała jako wartość walca kwotę znacznie niższą: 41.000 zł. Pozwany zauważył, że wyliczenie dokonane przez powódkę, a ściślej obniżenie wartości walca w nocie obciążeniowej w stosunku do dokumentów potwierdzających wydanie sprzętu, wskazuje na istotną różnicę wartości walca przedstawionych w tych dwóch dokumentach. Pozwany wyraził wątpliwość, czy w tej sytuacji rzeczywista wartość walca wyrażała się kwotą 41.000 zł i w celu udowodnienia tej okoliczności powołał dowód z opinii biegłego, który miałby wartość tego walca wycenić. Jednocześnie podtrzymał zarzuty odnoszące się do tego, że nie był zobowiązany do zapewnienia ochrony placu budowy, z którego skradziono wynajętą przez pozwanego zagęszczarkę i walec.

Na rozprawie strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo pozwany odnosząc się do kwoty żądania obejmującej zapłatę należności za niezwrócony walec prowadzony oświadczył (powołując się na swoje stanowisko prezentowane w toku postępowania mediacyjnego), że powołuje dowód w postaci opinii biegłego sądowego na okoliczność wartości niezwróconego walca, ponieważ jest gotów zapłacić powódce rzeczywistą jego wartość.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ł. K. (działający pod firmą (...)) jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie robót budowlanych.

(...) S.A. jako przedsiębiorca prowadzi działalność w zakresie wynajmu m.in. maszyn budowlanych.

Fakty niesporne.

Dnia 25 września 2014 r. spółka (...) (jako wynajmujący) i Ł. K. (jako najemca) zawarli ramową umowę najmu sprzętu budowlanego nr (...), której przedmiotem (§ 1) było podjęcie współpracy w zakresie najmu maszyn i urządzeń budowlanych, zwanych sprzętem budowlanym. Wynajmujący na podstawie umowy zobowiązał się oddawać w najem najemcy sprzęt budowlany wymieniony w „Katalogu/Cenniku wynajmu” stanowiącym załącznik nr 1 do umowy. Oddanie w najem sprzętu budowlanego (§ 1 ust. 4) następować przy tym miało na podstawie zatwierdzonego przez wynajmującego jednostkowego zamówienia produktowego (zlecenia), protokołu zdawczo-odbiorczego (WZ-PZ) podpisanego przez osobę upoważnioną przez najemcę, zawierającego numer umowy ramowej, nazwę i adres budowy, wyszczególnienie sprzętu budowlanego, ilość, czas trwania najmu, stawkę czynszu oraz termin przekazania. W przypadku niewyszczególnienia w zamówieniu stawki czynszu zastosowanie miały mieć stawki z Katalogu/Cennika. Nadto stosownie do § 1 ust. 5 najem sprzętu miał wygasać z chwilą zwrotu sprzętu budowlanego w takim stanie, w jakim został oddany najemcy w najem, z uwzględnieniem jego zużycia wskutek prawidłowego używania i ilości zgodnej z protokołem zdawczo-odbiorczym.

W § 2 ramowej umowy najmu sprzętu budowlanego określono tryb dokonywania zamówień za pomocą wzoru będącego załącznikiem nr 7 do umowy.

Obowiązki stron zostały z kolei określone w § 3 umowy. Zgodnie z § 3 ust. 2 lit. b najemca zobowiązany był do pokrycia kosztów wartości utraconego lub zniszczonego sprzętu budowlanego, w terminie 14 dni od daty wystawienia stosownej noty obciążeniowej. Wskazano przy tym, że wartość sprzętu budowlanego określana będzie w odpowiednich dokumentach wydania (w tym dokumenty WZ-PZ, protokoły zdawczo-odbiorcze).

Sprzęt budowlany miał być wynajmowany za cenę wyszczególnioną w Cenniku/Katalogu. Wynajmujący miał przy tym wystawiać za najem faktury VAT co najmniej dwa razy w miesiącu lub w ostatnim dniu roboczym miesiąca.

Załączniki do umowy nr (...) stanowiły: nr 1 – Katalog/Cennik wynajmu sprzętu budowlanego, nr 2 – Katalog/Cennik wynajmu kontenerów, nr 3 – Katalog/Cennik wynajmu podnośników, nr 4 – Ogólne Warunki Umowy Najmu, nr 5 – Ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, nr 6 – stawki ubezpieczeń i nr 7 – zamówienie produktowe – wzór.

Zgodnie z postanowieniem IV.1. Ogólnych Warunków Umowy Najmu najemca ponosi pełną odpowiedzialność za sprzęt budowlany od chwili jego załadunku u wynajmującego do momentu zwrotu w miejsce wskazane przez wynajmującego w stanie niepogorszonym, a ryzyko utraty lub uszkodzenia sprzętu budowlanego niezależnie od jego przyczyny przechodzi na najemcę z chwilą protokolarnego odbioru przez niego sprzętu budowlanego.

Z kolei zgodnie z postanowieniem IV.4. Ogólnych Warunków Umowy Najmu w razie uszkodzenia, zniszczenia lub utraty sprzętu budowlanego najemca zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania odpowiadającego jego wartości określonej w umowie najmu lub dokumentach wydania (protokołach zdawczo-odbiorczych lub WZ/PZ), którą najemca akceptuje.

Ł. K. osobiście podpisał zarówno umowę ramową, jak i Ogólne Warunki Umowy Najmu.

Dowody: ramowa umowa najmu sprzętu budowlanego nr (...) (k. 134-136);

ogólne warunki umowy najmu (k. 137-138).

Dla zabezpieczenia roszczeń spółki (...) podpisał weksel własny „bez protestu” in blanco, do którego dołączył deklarację wekslową z dnia 26 sierpnia 2014 r., w której wskazał, że składa do dyspozycji spółki (...) weksel własny in blanco z jego wystawienia, który spółka (...) ma prawo wypełnić na sumę odpowiadającą pełnemu zadłużeniu Ł. K. wobec spółki (...) z tytułu „sprzedaży produktów/świadczonych usług”, odsetek z tytułu nieterminowego regulowania należności oraz kosztów procesu w razie dochodzenia roszczeń z weksla w drodze sądowej, a a nadto spółka (...) mogła opatrzyć ten weksel datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając o tym Ł. K. listem poleconym na wskazany przez niego adres.

Dowody: weksel wystawiony przez Ł. K. (k. 11);

deklaracja wekslowa z 26.08.2014 r. (k. 12).

Ł. K. realizował w Karlicach budowę farmy wiatrowej jako jeden z wykonawców robót.

Fakt niesporny.

Dnia 25 września 2014 r. Ł. K. złożył zamówienie (...) na sprzęt budowlany spółki (...), m.in. jedną maszynę (...) – (...)(...) oraz na ogrodzenie budowlane.

Maszyna ta została wydana Ł. K. na podstawie dokumentu Wydanie (...), w którym wskazano m.in. maszynę: (...) (...) WACKER, indeks (...), nr seryjny (...) o wartości jednostkowej oznaczonej na 55.000 zł.

Tego samego dnia sporządzono również protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) maszyny (...) (...) WACKER, indeks (...), nr seryjny (...). Wskazano w nim, że urządzenie zostało wydane o godzinie 12⁴².

Na podstawie tego samego zamówienia o numerze (...) oraz dokumentu wydania o numerze (...) przekazano Ł. K. 52 bloczki betonowe, indeks (...), o wartości jednostkowej 20 zł, oraz 41 klamr montażowych, indeks (...), o wartości jednostkowej 10 zł.

Dowody: zamówienie (...) (k. 139);

wydanie (...) (k. 140);

protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) (k. 141).

Dnia 11 grudnia 2014 r. Ł. K. złożył zamówienie (...) obejmujące sprzęt budowlany spółki (...), m.in. jedną maszynę: (...) – (...) (...) WALEC D..

Maszyna ta została wydana Ł. K. na podstawie dokumentu Wydanie (...), w którym wskazano m.in. maszynę: (...) (...) WALEC D., indeks (...), nr seryjny (...), o wartości jednostkowej 368.800 zł.

Tego samego dnia sporządzono również protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) maszyny (...) (...) WALEC D., indeks (...), nr seryjny (...).

Dowody: zamówienie (...) (k. 142);

wydanie (...) (k. 143);

protokoły zdawczo-odbiorcze do wydania (...) (k. 144, 145).

Z kolei dnia 12 grudnia 2014 r. Ł. K. złożył zamówienie (...) obejmujące sprzęt budowlany spółki (...), m.in. jedną maszynę: (...) WALEC PROWADZONY.

Maszyna ta została wydana Ł. K. na podstawie dokumentu Wydanie (...), w którym wskazano, m.in. jedną maszynę: (...) WALEC PROWADZONY, indeks (...), nr seryjny (...), o wartości 127.317,07 zł.

Tego samego dnia sporządzono również protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) maszyny (...) WALEC PROWADZONY, indeks (...), nr seryjny (...). W protokole zdawczo-odbiorczym powtórzono wartość urządzenia: 127.317,07 zł, ponadto opisano jego stan techniczny i wygląd zewnętrzny, podając m.in. wskazania licznika motogodzin : 793.

Dowody: zamówienie (...) (k. 146);

wydanie (...) (k. 147);

protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) (k. 148).

Dnia 31 grudnia 2014 r. spółka (...) wystawiła Ł. K. fakturę VAT nr (...), za najem ogrodzenia budowlanego oraz maszyn budowlanych (m.in. maszyny: (...) (...)R, (...) (...) WALEC D. i (...) WALEC PROWADZONY), a także za dostawę i odbiór maszyn, na łączną kwotę 19.422,88 zł brutto, płatną w terminie 7 stycznia 2015 r.

Dowód: faktura (...) (k. 149-150).

Maszyny (...) (...) WACKER indeks (...) i oraz (...) WALEC PROWADZONY indeks (...) zostały skradzione z placu budowy, na którym wykonywało roboty budowlane przedsiębiorstwo (...).

Fakty niesporne.

Wzór protokołu zdawczo-odbiorczego do umowy ramowej został sporządzony w ten sposób, że w górnej części dokumentu znajduje się część wypełniana przy wydawaniu sprzętu przez wynajmującego, poniżej (oddzielona poziomą linią) znajduje się część protokołu wypełniana przy odbiorze sprzętu po zakończeniu stosunku najmu.

Dokument w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego do wydania (...) maszyny (...) (...) WACKER, indeks (...), nr seryjny (...), w części wypełnianej przy odbiorze sprzętu zawiera opatrzoną datą 12.01.2015 r. adnotację o treści: "zgłoszono utratę sprzętu".

Identyczną adnotacją zawiera dokument w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego do wydania (...) maszyny (...) WALEC PROWADZONY, indeks (...), nr seryjny (...).

Dowody: protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) (k. 148);

protokół zdawczo-odbiorczy do wydania (...) (k. 141).

Dnia 14 stycznia 2015 r. spółka (...) wystawiła Ł. K. notę obciążeniową (...) na łączną kwotę 96.000 zł, zgodnie z umową najmu (...), z dnia 25 września 2014 r., za utracone maszyny:

- (...) (...) WACKER indeks (...) na kwotę 55.000 zł

- (...) WALEC PROWADZONY indeks (...) na kwotę 41.000 zł.

Należność z noty miała zostać zapłacona w terminie : 21 stycznia 2015 r.

Z kolei dnia 31 stycznia 2015 r. spółka (...) wystawiła Ł. K. notę obciążeniową (...) na łączną kwotę 40 zł, zgodnie z umową za utracone elementy: BLOCZEK BETONOWY indeks (...) o wartości 20 zł oraz KLAMRA MONTAŻOWA indeks (...) dwie sztuki o wartości łącznie 20 zł. Termin płatności został określony na dzień 7 lutego 2015 r.

Dowody: (...)1 (k. 152);

(...) (k. 153).

Obie noty sporządził pracownik spółki (...), zatrudniony w oddziale spółki (...) w K., na stanowisku kierownika oddziału.

Na początku 2015 r. A. H. otrzymał od zatrudnionego w spółce doradcy techniczno-handlowego informację o tym, że wynajęte Ł. K. maszyny zostały skradzione. A. H. zwrócił się do innego pracownika spółki - (...) - zatrudnionego w dziale zarządzania flotą, o dokonanie wyceny skradzionych maszyn. Do stałych obowiązków A. G. (1) należy bowiem m.in. wycena maszyn w przypadku ich zagubienia, kradzieży, zniszczenia.

A. G. (1) dokonując wyceny bierze pod uwagę rocznik produkcji maszyny, jej stan techniczny ustalony w oparciu o protokół, na którym klient potwierdza ogólnie stan techniczny maszyny w momencie jej przyjmowania, w tym stan oleju, stan wszystkich elementów, liczbę przepracowanych motogodzin. W oparciu o te dane A. G. (1) szacuje wartość rynkową maszyny, przeglądając oferty na rynku sprzedaży maszyn o podobnych parametrach. Wycena dokonana przez A. G. (1) nie odnosi się w żaden sposób do wartości księgowej maszyn, ani do dokonywanych w związku z ich eksploatacją odpisów amortyzacyjnych.

Wartość maszyny wskazywana przy zawieraniu z klientem umowy najmu w dokumentach wydania jest to wartość maszyny z momentu jej zakupu przez spółkę (...). Kwota ta, zamieszczana w dokumentach wydania maszyn przy wynajmie, jest generowana z systemu komputerowego, gdzie wprowadzana jest wartość maszyny z momentu jej zakupu. Jednakże w sytuacji, kiedy dochodzi do kradzieży sprzętu, spółka (...) nie obciąża klienta automatycznie kwotą wskazaną w dokumentach wydania. Najpierw przeprowadzana jest w wewnętrznych strukturach spółki wycena maszyny, która zmierza do ustalenia jej aktualnej wartości rynkowej. Z uwagi na to, że spółka (...) chce postępować w stosunku do swoich klientów uczciwie, praktyka jest taka, że spółka obciąża ich wartością odpowiadającą aktualnej wartości rynkowej maszyny, ustaloną w ramach wewnętrznego postępowania, a nie wartością wskazaną w umowie.

Przy wycenie maszyn utraconych przez Ł. K. A. G. (1) kierował się wszystkimi tymi zasadami.

Oceniając wartość zagęszczarki A. G. (1) wziął pod uwagę, że była to nowa maszyna, upłynęło zaledwie kilka miesięcy od jej zakupu przez spółkę (...). Dlatego też zagęszczarkę A. G. (1) wycenił na tą samą kwotę, która została wskazana w protokole wydania maszyny klientowi - Ł. K.. Kwota ta odpowiadała kwocie zakupu maszyny przez spółkę (...).

Oceniając wartość walca prowadzonego A. G. (1) miał na względzie, że była to maszyna ośmioletnia, ale walec był w pełni sprawny, spełniał swoje zadania, mógł być wykorzystywany w pracy ciągłej. Brał również pod uwagę dane z protokołu wydania maszyny, uwzględniając w szczególności liczbę przepracowanych motogodzin. W efekcie wartość walca A. G. (1) wycenił na kwotę 41.000 zł.

W oparciu o wycenę dokonaną przez A. G. (1) A. H. sporządził notę obciążeniową (...).

Dowody: (...)1 (k. 152);

zeznania świadka A. H. (k. 169-169v, 171);

zeznania świadka A. G. (1) (k. 168v-169, 171).

Dnia 31 stycznia 2015 r. spółka (...) wystawiła Ł. K. fakturę VAT nr (...) m.in. za najem maszyn: (...) (...) (...)R, (...) (...) WALEC D. i (...) WALEC PROWADZONY, na łączną kwotę 4.620,66 zł brutto, płatną w terminie 7 lutego 2015 r.

Dowód: faktura (...) (k. 151).

Ł. K. nie zapłacił kwot, których domagała się od niego spółka (...).

Fakt niesporny.

Dnia 17 marca 2015 r. spółka (...) wypełniła podpisany przez Ł. K. in blanco weksel własny w następujący sposób:

„S., dnia 17 marca 2015 r. Na 114.240,41 złotych.

24 marca 2015 r. zapłacę bez protestu za ten sola weksel na zlecenie (...) SA w S., ul. (...) sumę sto czternaście tysięcy dwieście czterdzieści złotych 41/100. Płatny w S.”.

Dnia 17 marca 2015 r. pełnomocnik spółki (...) skierował do Ł. K. zawiadomienie o wypełnieniu weksla wraz z wezwaniem do jego wykupu. W piśmie tym wskazał, że spółka (...) wypełniła weksel własny z wystawienia Ł. K. na kwotę 114.240,41 zł z datą płatności na 24 marca 2015 r., a miejscem płatności zgodnie z deklaracją wekslową jest S. – siedziba wierzyciela. Ponadto weksel został opatrzony klauzulą „bez protestu”. W związku z tym pełnomocnik spółki (...) wezwał Ł. K. do wykupu weksla poprzez zapłatę wskazanej kwoty w terminie 7 dni od daty nadania pisma, pod rygorem ostatecznego skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Jako załączniki do pisma wskazano: kopię weksla oraz specyfikację faktur VAT.

Zgodnie z załączoną do deklaracji wekslowej specyfikacją, na kwotę 114.240,41 zł składały się należności: 14.579,75 zł z faktury (...), 96.000 zł z noty (...), 4.620,66 zł z faktury (...); 40 zł z noty (...).

Pismo zostało wysłane pocztą na adres Ł. K. dnia 17 marca 2015 r.

Dowody: odpis weksla (k. 11).

pismo z 17.03.2015 r. (k. 13);

specyfikacja faktur VAT (k. 14);

potwierdzenie nadania listem poleconym z 17.03.2015 r. (k. 15).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości uzasadnione.

Powódka domagała się od pozwanego zapłaty kwoty 114.240,41 zł z weksla własnego, który został przez pozwanego wystawiony in blanco, dołączono do niego deklarację wekslową, zgodnie z którą powódka miała prawo wypełnić go na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego wobec powódki z tytułu „sprzedaży produktów/świadczonych usług”.

Weksel został wystawiony na zabezpieczenie roszczeń powódki wobec pozwanego z tytułu stosunku obligacyjnego, którym była umowa najmu sprzętu budowlanego, m.in. zagęszczarki oraz walca prowadzonego. Do deklaracji wekslowej załączona została specyfikacja, z której wynika, w jaki sposób powódka wyliczyła kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego, były to należności z następujących dokumentów rozliczeniowych:

- 14.579,75 zł z faktury (...),
- 96.000 zł z noty (...),
- 4.620,66 zł z faktury (...),
- 40 zł z noty (...).

Podstawę prawną roszczenia powódki stanowi art. 48 pkt 1 i 2 stosowany odpowiednio na mocy art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160). Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 PrWeksl posiadacz wekslu może żądać od zobowiązanego zwrotnie: nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami,

jeżeli je zastrzeżono; odsetek od wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności.

Zgodnie zaś z art. 103 PrWeksl do weksłu własnego stosuje się przepisy o wekslu trasowanym, o ile z istotą weksłu własnego nie zostają w sprzeczności i dotyczą [...] zwrotnego poszukiwania spowodu niezapłacenia (art. 43-50, 52-54).

Weksel stanowi dokument potwierdzający istnienie bezwarunkowego i abstrakcyjnego zobowiązania pieniężnego osób, które się na nim podpisały. Weksel in blanco może być wekslem gwarancyjnym bądź kaucyjnym. W rozpoznawanej sprawie powódka wywodzi swoje roszczenie z weksla in blanco gwarancyjnego. W sytuacji, gdy weksel własny został wystawiony jako gwarancyjny, a więc zabezpieczający roszczenia ze stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla i pierwszego posiadacza weksla (remitenta), to wierzyciel wekslowy, a zarazem wierzyciel ze stosunku podstawowego, może dochodzić ewentualnych roszczeń – według swojego wyboru – bądź to ze stosunku podstawowego, bądź też z wypełnionego uprzednio weksla. W niniejszej sprawie powódka składając pozew wybrała drogę dochodzenia roszczeń z weksla.

Załączony do pozwu weksel spełnia przy tym wymagania weksla własnego określone w art. 101 PrWeksl, należało więc przyjąć, że między stronami niniejszego procesu powstał stosunek wekslowy, z którego powódka wywodzi swoje roszczenie. W niniejszym postępowaniu stanowiło to podstawę do wydania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla. Pozwany z kolei podniósł wyżej wskazane zarzuty wekslowe.

W orzecznictwie wyróżnia się dwie kategorie zarzutów wekslowych, które dłużnik wekslowy może podnieść w stosunku do wierzyciela wekslowego: z jednej strony zarzuty obiektywne, wynikające z treści weksla bądź znajdujące uzasadnienie w przepisach prawa wekslowego, które dłużnik może przeciwstawić każdemu wierzycielowi (zarzuty te nie opierają się na stosunkach osobistych dłużnika z poprzednimi posiadaczami weksla); a z drugiej strony zarzuty subiektywne, znajdujące oparcie w prawie wekslowym lub w prawie powszechnym i oparte na osobistych stosunkach dłużnika z wierzycielem – służą tylko w stosunku do tego wierzyciela.

Normatywną podstawę zgłaszania zarzutów nie wypływających z treści weksla, lecz opartych na osobistych stosunkach dłużnika z pierwotnym wierzycielem, gdy jest on posiadaczem weksla stanowi art. 17 PrWeksl. Zgodnie z jego brzmieniem osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksłu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Dokonując wykładni tego przepisu wskazuje się w orzecznictwie, że sytuacja dłużnika wekslowego zależy od tego, czy odpowiada on wobec pierwszego wierzyciela (remitenta), czy też wobec kolejnego wierzyciela wekslowego. W stosunku do remitenta dłużnik może bez żadnych ograniczeń powołać się na zarzuty subiektywne, w tym przede wszystkim związane ze stosunkiem podstawowym. Przy wekslu niezpełnym w chwili wystawienia (in blanco) istotne znaczenie ma przy tym zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z treścią łączącego strony porozumienia wekslowego (zwanego też deklaracją wekslową) [por. orzeczenie S.N. z 24.02.1928 r. w sprawie I C 2161/27; wyrok SN z 09.02.2005r. w sprawie II CK 426/04; wyrok SA w Warszawie z 21.05.1996r. w sprawie I ACr 193/96, Prawo Gospodarcze z 1997 r. Nr 4 poz. 47].

W rozpoznawanej sprawie pozwany odpowiada wobec pierwszego wierzyciela (powódki), zatem może podnosić zarówno zarzuty obiektywne, jak i subiektywne oraz z uwagi na wystawienie weksla in blanco zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla niezpełnego, to jest wypełnienia weksla w sposób sprzeczny z zawartym porozumieniem wekslowym. Ciężar dowodu w tym zakresie zgodnie z art. 6 k.c. spoczywa na dłużniku, który kwestionuje wierzitelność wekslową [por. wyrok SN z 24.10.1962 r. w sprawie II CR 976/61, OSNCP z 1964 r. Nr 2 poz. 27; wyrok SN z 04.10.1962 r. w sprawie 3 CR 842/61; wyrok SA w Warszawie z 19.07.1999 r. w sprawie I ACa 775/99, OSA z 2001 r. Nr 7-8 poz. 37].

Przy wekslu niezpełnym w chwili wystawienia (wekslu in blanco) może to być zarzut wypełnienia weksla na kwotę niezgodną z treścią łączącego strony porozumienia wekslowego. Przepis art. 10 PrWeksl przewiduje bowiem ograniczenie możliwości powoływania się na niezgodność wypełnienia z porozumieniem jedynie w stosunku do osoby

trzeciej, która uzyskała posiadanie weksla w drodze indosu [por. wyrok SN z 5.02.1998 r. w sprawie III CKN 342/97, OSNC z 1998 r., Nr 9, poz. 141].

W rozpoznawanej sprawie weksel, którego dotyczy spór, nie był przedmiotem obrotu, nie powstała więc kwestia przewidzianego w art. 10 PrWeksl ograniczenia możliwości powoływania się na niezgodność wypełnienia weksla z porozumieniem wekslowym.

W rozpoznawanej sprawie fakt, iż pozwany wystawił weksel, pozostawał poza sporem. Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym podnosił okoliczności dotyczące tak samego weksla (a to braku podstaw do wypełnienia weksla, nieudowodnienia podstaw roszczenia, oznaczenia sumy wekslowej nieprawidłową kwotą, a także nieprawidłowego wypełnienia weksla), jak również i ze stosunku podstawowego (wywodząc, że zagęszczarka oraz walec zostały skradzione z terenu, którego ochronę miał zapewnić inny podmiot, jak również kwestionując wartość walca prowadzonego oznaczoną przez powódkę na kwotę 41.000 zł, przyznając jednocześnie, że wartość ta została wskazana w dokumentach wydania na kwotę wyższą: 127.317,07 zł).

Powódka w odpowiedzi na tak sformułowane zarzuty w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. przedstawiła argumentację opartą na stosunku podstawowym.

Pozwany - w kolejnym piśmie przygotowawczym z dnia 12 lipca 2016 r. - nie podniósł żadnych zarzutów ani nie wypowiedział się co do twierdzeń powódki dotyczących należności z tytułu faktur VAT (...) (14.579,75 zł) oraz (...) (4.620,66 zł), podobnie nie poniósł żadnych zarzutów ani nie wypowiedział się co do twierdzeń powódki będących podstawą wystawienia noty (...) (opiewającej na 40 zł). Na brak wypowiedzi pozwanego w tym temacie zwrócił uwagę pełnomocnik powódki na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2016 r., pełnomocnik pozwanego nadal nie zajął stanowiska w przedmiocie wymienionych wyżej trzech dokumentów rozliczeniowych, będących podstawą wypełnienia weksla przez powódkę. W tym stanie rzeczy twierdzenia powódki w omawianym zakresie Sąd uznał za przyznane na podstawie art. 230 k.p.c., zgodnie z którym gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Zaznaczenia wymaga przy tym, iż zaprzeczenie przez stronę wszystkim wyraźnie nie przyznanym okolicznościom nie jest wystarczające, aby uchronić się przed zastosowaniem art. 230 k.p.c. Do takich wniosków doszedł m.in. Sąd Najwyższy wyroku z dnia 9 lipca 2009 r. (III CSK 341/08), gdzie Sąd ten wyraził pogląd, iż "nie można odpowiadając na pozew twierdzić, że się nie zgadzając z pozewem przeczy wszystkim faktom powołanym przez powoda, poza tymi, które wyraźnie się przyzna. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi się pozwany nie zgadza powinien on wskazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji, powinien się on ustosunkować do twierdzeń strony powodowej".

Należy przy tym zauważyć, że pozwany składając zarzuty od nakazu zapłaty (wbrew odmiennym twierdzeniom pozwanego) niewątpliwie był świadom tego, jakie należności ze stosunku podstawowego były podstawą do wypełnienia weksla przez powódkę, co zapewne wynika z tego, że powódka wysyłając pozwanemu zawiadomienie o wypełnieniu weksla załączyła do niego specyfikację faktur VAT i not obciążeniowych (specyfikacja znajduje się w aktach sprawy na karcie 14). Już w zarzutach pozwany podnosił bowiem swoje uwagi dotyczące noty obciążeniowej wystawionej przez powódkę za niezwrócone przez pozwanego maszyny w postaci walca i zagęszczarki, które były podstawą prezentowanej przez niego linii obrony do końca procesu.

Zarzuty podniesione przez pozwanego, dotyczące samego weksla, jak i zarzuty ze stosunku podstawowego (które pozwany formułował odnosząc się jedynie do roszczenia powódki związanego z niewydaniem zagęszczarki oraz walca) okazały się jednak niezasadne.

Zgodnie z brzmieniem art. 101 PrWeksl weksel własny zawiera: nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; oznaczenie terminu płatności; oznaczenie miejsca płatności; nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; podpis wystawcy wekslu.

Przedstawiony przez powódkę weksel - jak już wspomniano - spełnia wszystkie warunki z art. 101 PrWeksl.

Niezasadny był również zarzut, iż powódka wypełniła weksel niezgodnie z deklaracją wekslową. W deklaracji wskazano bowiem, iż weksel jest wystawiony na zabezpieczenie roszczeń z tytułu „sprzedaży produktów/świadczonych usług” przez powódkę. W niniejszej sprawie stosunkiem podstawowym między stronami była umowa najmu sprzętu budowlanego, na kwotę wskazaną w wekslu składają się zaś – zgodnie ze specyfikacją na karcie 14 akt – kwoty stwierdzone dwiema fakturami VAT i dwiema notami obciążeniowymi, wystawionymi w związku z tą umową (przypomnienia wymaga, że należności z tytułu faktur VAT i noty wystawionej na kwotę 40 zł pozwany w ogóle w toku niniejszego procesu nie kwestionował, podniósł natomiast jedynie zarzuty dotyczące noty wystawionej w związku z niezwróceniem wynajętych maszyn: walca i zagęszczarki).

Między stronami nie było sporu co do tego, że pozwany podpisał weksel, jak również co do tego, że podpisał deklarację wekslową. Pozwany nie naprowadzał przy tym żadnych dowodów zmierzających do wykładni oświadczenia woli zawartego w deklaracji wekslowej, nie wykazał w związku z tym, iż wolę wyrażoną w niej należy odczytywać inaczej, niż w ten sposób, że weksel miał zabezpieczać roszczenia powódki z zawartych z pozwanym umów najmu sprzętu budowlanego.

Powódka w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. wywodziła, że weksel in blanco został wypełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, gdyż miał służyć jako zabezpieczenie roszczeń m.in. z tytułu "usług" świadczonych przez powódkę, usługą taką jest najem sprzętu budowlanego, a więc weksel zabezpieczał wszystkie podstawy zadłużenia pozwanego związane ze świadczonymi usługami, w tym również zadłużenie z tytułu niewywiązania się z obowiązku zwrotu najmowanego sprzętu. Należy zauważyć w tym miejscu, że jest to obowiązek wynikający wprost z ustawy - zgodnie z art. 675 § 1 k.c. po zakończeniu najmu najemca zobowiązany jest zwrócić rzecz w stanie niepogorszonym. Pozwany nie przeczył z kolei temu, że wynajął walec i zagęszczarkę, przyznawał również fakt kradzieży tych dwóch maszyn, co jest równoznaczne z przyznaniem, że nie wywiązał się z obowiązku z art. 675 § 1 k.c. Podkreślenia wymaga, że pozwany składając kolejne pismo przygotowawcze w sprawie, datowane na dzień 12 lipca 2016 r., w ogóle nie odniósł się do argumentów powódki podniesionych w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. w temacie rozumienia zapisów deklaracji wekslowej.

Oceniając zarzut pozwanego wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową należy mieć na względzie, że co do zasady w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wierzycielowi służy w pierwszej kolejności roszczenie o wykonanie zobowiązania w naturze, zgodnie z zasadą realnego wykonania zobowiązania. Tak długo więc, jak strony łączy stosunek zobowiązaniowy, a świadczenie jest możliwe do spełnienia, wierzycielowi przysługuje przede wszystkim roszczenie o wykonanie zobowiązania w naturze (spełnienie świadczenia przez dłużnika zgodnie z treścią zobowiązania, w tym przypadku wydanie maszyn), przy czym może on także celem wymuszenia wykonania zobowiązania skorzystać z drogi sądowej, dodatkowo w razie zwłoki dłużnika może żądać naprawienia szkody powstałej z tego tytułu (art. 477, art. 479 i art. 480 k.c.). Jeżeli jednak uzyskanie świadczenia (także na drodze przymusu) będzie niemożliwe, a jednocześnie nie znajdą jakiegokolwiek przyczyny, określone prawem, skutkujące wygaśnięciem zobowiązania, wówczas naruszenie zobowiązania uprawniało będzie wierzyciela do żądania naprawienia szkody. Roszczenie odszkodowawcze wierzyciela z tytułu odpowiedzialności kontraktowej ma więc charakter zastępczy i powstaje dopiero wtedy, gdy zobowiązanie, pomimo sięgnięcia po środki przymusu, nie zostało wykonane albo zostało wykonane nienależycie. Roszczenie wierzyciela o wykonanie przekształca się więc w roszczenie odszkodowawcze. Innymi słowy – roszczenie odszkodowawcze z art. 471 k.c. zastępuje roszczenie o spełnienie świadczenia zgodnie z treścią zobowiązania [por. A. G. Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna, LEX/el., 2011]. Z kolei przepisy art. 483 i 484 k.c., regulujące karę umowną zastrzeżoną przez stronę w umowie, ujmują ją jako surogat odszkodowania należnego z tytułu odpowiedzialności kontraktowej.

Mając na uwadze powyższe przyjąć trzeba, że powódka wypełniając weksel zasadnie oznaczyła sumę wekslową m.in. jako kwotę odpowiadającą należnościom wskazanym w notcie obciążeniowej, wystawionej w związku z niezwróceniem przez pozwanego wynajętego sprzętu. Roszczenie powódki z tego tytułu jest roszczeniem z umowy najmu, a więc roszczeniem związanym ze świadczeniem usług (jak to ujęto w deklaracji wekslowej), obowiązek pozwanego do zwrotu

wynajętych rzeczy wynika bowiem z art. 675 § 1 k.c., wobec utracenia tych rzeczy przez pozwanego roszczenie to przekształciło się w roszczenie odszkodowawcze, którego surogatem jest kara umowna, zastrzeżona przez strony w umowie w pkt IV.4. Ogólnych Warunków Umowy Najmu (które pozwany osobiście podpisał).

W oparciu o powyższe rozważania zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową należy uznać za nieuzasadniony, tym bardziej, że jak już wskazano wyżej pozwany w żaden sposób nie odniósł się do argumentów powódki, przedstawionych w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. i dotyczących rozumienia zapisów zamieszczonych w treści deklaracji wekslowej.

Pozostaje rozważyć podniesione przez pozwanego zarzuty ze stosunku podstawowego, które sprowadzają się do tego, że po pierwsze zagęszczarka oraz walec zostały skradzione z terenu, którego ochronę miał zapewnić inny niż pozwany podmiot, po wtóre wartość walca prowadzonego oznaczona została przez powódkę w nocie obciążeniowej na kwotę 41.000 zł, przy jednoczesnym oznaczeniu tej wartości w dokumencie wydania na kwotę wyższą: 127.317,07 zł.

Pierwszy z wymienionych zarzutów jest nieuzasadniony. Powódka wprawdzie nie przeczyła temu, że to inny podmiot (a nie pozwany) odpowiadał na placu budowy za ochronę i to wskutek zaniedbania tego podmiotu sporne maszyny zostały skradzione. Okoliczność ta pozostawała jednak całkowicie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem to nie ten podmiot trzeci łączyła umowa z powódką, lecz pozwanego, tym samym to pozwany biorąc sporne maszyny w najem od powódki zobowiązał się do ich zwrotu, a na wypadek ich utraty – do zapłaty kary umownej. Zaniedbania podmiotu odpowiedzialnego za ochronę mogą być co najwyżej przedmiotem roszczenia regresowego między pozwanym a tym podmiotem, co pozostaje jednak poza rozważaniami niezbędnymi do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sporna nota obciążeniowa - (...) - wystawiona na łączną kwotę 96.000 zł, obejmuje należność za utracone maszyny: zagęszczarkę (55.000 zł) i walec prowadzony (41.000 zł). W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r. powódka wskazywała przy tym, iż należność wskazana w nocie jest to zastrzeżona w umowie kara umowna. Podstawę prawną roszczenia ze stosunku podstawowego powódki stanowi zatem art. 483 § 1 k.c., zgodnie z którym można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Nadto zgodnie z art. 484 § 1 k.c.: w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły, iż kara umowna stanowi rodzaj zryczałtowanego odszkodowania. W doktrynie i orzecznictwie na tle wskazanych przepisów określa się karę umowną jako zryczałtowane odszkodowanie.

Zastrzeżenie kary umownej zostało dokonane przez strony niniejszego procesu w IV.4. Ogólnych Warunków Umowy Najmu, nawiązuje do niego również zapis § 3 ust. 2 lit. b umowy nr (...). W IV.4 OWU najemca zobowiązał się w razie utraty sprzętu budowlanego do zapłaty odszkodowania odpowiadającego wartości sprzętu określonej w umowie najmu lub dokumentach wydania (protokołach zdawczo-odbiorczych lub WZ/PZ). W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował, iż wystąpiło zdarzenie będące przejawem nienależytego wykonania umowy, które polegało na utracie maszyn, mając zaś na uwadze, iż z przedstawionych przez powódkę (niekwestionowanych przez pozwanego) dokumentów wydania wynika, że wartość tych maszyn wynosiła: w przypadku zagęszczarki 55.000 zł, w przypadku walca 127.317,07 zł, przyjąć trzeba, że powódce przysługuje roszczenie o zapłatę kary umownej w wysokości będącej sumą kwot 55.000 i 127.317,07.

Mimo tego powódka sama dokonała zmniejszenia (zmiarkowania) kary umownej, przeprowadzając w ramach swojego przedsiębiorstwa postępowanie zmierzające do wyceny utraconych przez pozwanego maszyn, obrazującej ich aktualną cenę rynkową. Jak zeznał świadek A. G. (1) powódka stosuje taką praktykę, ponieważ chce być fair wobec swoich klientów. Procedury stosowane przez powódkę, sposób w jaki A. G. (1) dokonał wyceny spornych maszyn oraz sposób w jaki drugi ze świadków - A. H. - wystawił noty obciążeniowe, zostały opisane w części uzasadnienia obejmującej stan faktyczny.

Dodać trzeba, że wysokość roszczenia powódki z tytułu kary umownej wynika wprost z umowy, gdzie strony zastrzegły karę umowną oraz określiły jej wysokość odwołując się do dokumentów wydania maszyn. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby strony w ramach swobody umów umówiły się właśnie w taki sposób, że kara umowna za utratę sprzętu jest równa jego wartości początkowej, nic nie stoi również na przeszkodzie, aby strony umówiły się o najem sprzętu, który pod względem podatkowym czy też księgowym jest już zamortyzowany, zastrzegając za jego utratę karę umowną we wskazanej wyżej wysokości. Strony niniejszego procesu właśnie tak ukształtowały swój stosunek obligacyjny, tym samym brak jest więc podstaw aby przyjąć za uzasadniony zarzut pozwanego dotyczący nieudowodnienia wysokości roszczenia powódki ze stosunku podstawowego. Wysokość tego roszczenia powódka - wbrew twierdzeniom pozwanego - udowodniła, jest to bowiem roszczenie z tytułu kary umownej za utratę sprzętu budowlanego i niewydanie go po zakończeniu umowy najmu, którego wartość odpowiada wartości sprzętu wskazanej w dokumentach wydania (55.000 i 127.317,07.).

Dla wyczerpania krytyki stanowiska pozwanego wyjaśnienia wymaga, że dłużnik (pozwany w rozpoznawanej sprawie), który może bronić się przed roszczeniem z tytułu kary umownej podnosząc zarzut miarkowania kary umownej na podstawie art. 484 § 2 k.c., zarzutu takiego w niniejszym postępowaniu nie podniósł.

Abstrahując w tym miejscu od braku tego zarzutu wskazać trzeba, że dokonane przez powódkę zmiarkowanie kary umownej do kwoty 41.000 zł za utracony walec (co doprowadziło do naliczenia kary umownej za utratę dwóch maszyn w łącznej wysokości 96.000 zł), należy uznać za adekwatne do zaistniałej sytuacji. Brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw aby przyjąć, że pracownik powódki A. G. (1) dokonał szacunkowej wyceny wartości rynkowej maszyn w sposób nieuczciwy bądź niepoprawny. Powódka nie miała obowiązku miarkowania kary umownej, mimo tego uczyniła to chcąc być - jak zeznał świadek - fair wobec swoich klientów, a kwota zmiarkowanej kary w przypadku walca jest znaczna (z 127.317,07 zł do 41.000 zł). Powyższe świadczy o tym, że powódka prowadząc przedsiębiorstwo kieruje się zasadami uczciwego obrotu. Nie można również zarzucić A. G. (1) braku profesjonalizmu przy dokonaniu szacunkowej wyceny maszyn. Wprawdzie nie posiada on uprawnień rzeczoznawcy majątkowego, ale - jak zeznał - zawodowo zajmuje się wyceną maszyn i urządzeń, zajmując stanowisko z tym związane w dziale zarządzania flotą powodowej spółki, obsługującym oddziały powódki w całym kraju. W oparciu o wyżej wymienione fakty przyjąć trzeba, że powódka w sposób zasadny obciążyła pozwanego za utracone maszyny karą umowną w wysokości 96.000 zł, która jest zbliżona do rynkowej wartości maszyn, a tym samym do wysokości szkody powódki związanej z niewydaniem maszyn przez pozwanego, co uzasadnia zmiarkowanie kary do kwoty wskazanej w nocie obciążeniowej.

Pozwany składał natomiast w toku niniejszego procesu nieadekwatne do okoliczności faktycznych i stanu prawnego sprawy wnioski dowodowe, w szczególności zmierzające do ustalenia rzeczywistej wartości spornego walca prowadzonego (na tę okoliczność pozwany powołał dowód z opinii biegłego sądowego). Dowód ten powołany został w związku z tym, że wątpliwości pozwanego wzbudziło to, iż w dokumencie wydania wartość walca została oznaczona kwotą 127.317,07 zł, podczas gdy powódka domagała się z uwagi na jego utratę jedynie kwoty 41.000 zł. Wobec tak znacznego obniżenia wartości walca pozwany wyraził wątpliwość, czy rzeczywista wartość walca faktycznie wyraża się kwotą 41.000 zł.

Brak było jednak podstaw do dopuszczenia w niniejszym postępowaniu dowodu z opinii biegłego sądowego, albowiem stosownie do art. 227 k.p.c. fakt rzeczywistej wartości walca nie miał w niniejszej sprawie istotnego znaczenia. Roszczenie powódki ze stosunku podstawowego oparte było bowiem na zastrzeżeniu kary umownej - a zatem na normie odczytywanej z art. 483 § 1 k.c. - a nie na zasadach ogólnych w zakresie szkody ex contractu - co oznacza, że powódka nie wywodziła tego roszczenia z art. 471 k.c., a jedynie przy tak określonej podstawie prawnej byłaby podstawa do tego, aby w toku niniejszego procesu przeprowadzać dowód zmierzający do ustalenia rzeczywistej wartości utraconego walca. Mając zaś na uwadze, że kara umowna, której żąda powódka, stanowi rodzaj zryczałtowanego odszkodowania, oraz że pozwany nie podniósł zarzutu jej miarkowania, przyjąć należało, iż rzeczywista wartość skradzionego walca pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na uwadze powyższe wszystkie zarzuty podniesione przez pozwanego należało uznać za nieuzasadnione.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 48 pkt 2 PrWeksl, stosowanego odpowiednio na mocy art. 103 PrWeksl, zgodnie z którym posiadacz weksła własnego może żądać od zobowiązanego zwrotnie - przy wekslach wystawionych i płatnych w Polsce - odsetek ustawowych od dnia płatności. Weksel załączony do pozwu jest płatny w oznaczonym dniu (art. 33 PrWeksl) i jako taki powinien być przedstawiony do zapłaty przez posiadacza weksła bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich (art. 38 PrWeksl). Zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, stąd też przedstawienie weksła ma nie tyle umożliwić dłużnikowi zbadanie treści dokumentu, ale wszystkim umożliwić zbadanie uprawnień jego posiadacza (legitymację formalną).

W rozpoznawanej sprawie powódka nie dokonała przedstawienia weksła do zapłaty w rozumieniu tradycyjnym (poprzez okazanie oryginału wystawcy weksła własnego z wyraźnym lub dorozumianym wezwaniem do zapłaty), w orzecznictwie odstąpiono jednak od tak rygorystycznego pojęcia przedstawienia weksła do zapłaty w rozumieniu art. 38 PrWeksl przyjmując, że następuje to także wówczas, gdy posiadacz weksła, po uprzednim zawiadomieniu, umożliwi trasatowi (wystawcy weksła własnego) zapoznanie się z oryginałem weksła w miejscu jego płatności, dla spełnienia wymogu z art. 38 PrWeksl nie jest natomiast konieczne fizyczne okazanie weksła dłużnikowi głównemu [por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 roku, III CKN 322/00, OSNC 2001/11/164].

Wprawdzie powódka nie dokonała przedstawienia weksła do zapłaty w rozumieniu tradycyjnym, tj. poprzez okazanie oryginału weksła, tym niemniej skierowała do pozwanego pismo z dnia 17 marca 2015 r., którym wezwała pozwanego do wykupu weksła, wraz z wezwaniem przesłała kopię wypełnionego weksła jak i „specyfikację faktur VAT”, która wskazuje na podstawę wypełnienia weksła na taką właśnie kwotę. Pozwany przy tym dysponował wymienionymi w tej specyfikacji dokumentami (nie twierdził bowiem, że nie zostały mu doręczone). Wezwanie do wykupu zostało zaś wysłane przez powódkę również dnia 17 marca 2015 r. Pozwany nie podnosił żadnych zarzutów dotyczących doręczenia pisma z dnia 17 marca 2015 r. z załącznikami, wśród których była kopia weksła. Tym samym roszczenie powódki o zapłatę odsetek ustawowych od dnia 25 marca 2015 r. (od dnia następnego po dniu wskazanym jako data płatności weksła) jest uzasadnione.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, mając przy tym na uwadze, że część istotnych okoliczności była między stronami niesporna (fakt zawarcia umowy, kradzieży spornych maszyn, doręczenie wezwania do wykupu weksła), co do innych okoliczności (poza kwestią wartości walca prowadzonego) pozwany z kolei się nie wypowiedział, w związku z czym w tym zakresie twierdzenia powódki należało uznać za przyznane na podstawie art. 230 k.p.c. (co wyjaśniono we wcześniejszej części rozważań). Sąd oparł się również na zeznaniach świadków przesłuchanych w sprawie, przy czym zeznania te posłużyły jedynie uzupełnieniu zebranego materiału dowodowego. Świadkowie ci byli co prawda pracownikami powódki, jednakże ich zeznania nie budziły wątpliwości Sądu, korespondowały ze złożonymi przez powódkę dowodami z dokumentów, nadto byli to świadkowie bezpośrednio podejmujący czynności w kontaktach powódki z pozwanym. Ponadto pozwany nie kwestionował okoliczności wskazywanych przez przesłuchanych świadków.

Z kolei zawnioskowany przez pozwanego dowód z opinii biegłego nie został przeprowadzony z przyczyn wskazanych już we wcześniejszej części rozważań.

Na rzecz powódki, która wygrała w całości, zasądzono od pozwanego również koszty procesu w kwocie 5.046 zł, stosując w tym zakresie zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy. Do poniesionych przez nią kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia swoich praw, stosownie do art. 98 § 1 k.p.c., złożyła się czwarta część opłaty stosunkowej od pozwu w postępowaniu nakazowym w kwocie 1.429 zł (wyliczona stosownie do art. 13 ust. 1 w zw. z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz. U. z 2016 r. poz. 623), wynagrodzenie jednego zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym stosownie do art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w kwocie 3.600 zł (oznaczone stosownie do § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.) oraz kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W związku z powyższym, ponieważ w niniejszej sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, a powódka wygrała w całości, na podstawie art. 496 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.